

SZÁNTÓ

Politikai
napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRA
A kiadók hivatalban átvéve.
Egy évre ..... 10 h.
Három évre ..... 28 h.
Helyben házhoz hozva.
Egy évre ..... 10 h.
Három évre ..... 28 h.
Postán szállítva.
Egy évre ..... 12 h.
Három évre ..... 32 h.
Egyes szám ára 6 fillér.

Megjelenik minden nap, a hétvége és
ünnepek utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XII. évfolyam 272. szám.

Nagyvárad

Kedd, 1916 november 28.

A franciák visszavert támadási kísérlete.

Berlin, november 27. A nagyfőhadparancsnok jelentései:

nyugati harctér.

Rupprecht bajor trónörökös vezértábornagy hadserege. A Somme területén csak gyenge tüzelés. A franciák este tüzelés nélkül megkísérelték, hogy a St. Pierre Waast erdő déli részébe benyomuljanak, az árokvédők gépfegyvertüzelése és a tüzérség gyorsan megakadályozta a visszavertetésüket.

A német trónörökös hadserege St. Michieltől keletre egyik árkunk ellen intézett francia vállalkozás meghiúsult.

Alexandria kezünkön van.

Keleti harctér.

Lipót bajor herceg vezértábornagy hadserege. Nincs új hír.

József főherceg vezérezredes harcsonala. A Kárpátokban a Ludova területen orosz felderítő osztagokat, a Negrosora völgytől északra pedig több zászlóaljot vertünk vissza.

Kres von Dalmensingen altábornagynak az Olt két oldalán észak felől előretört német és osztrák-magyar csapatok a Topologu-szakasz mögé vetették vissza az ellenséget.

Tiventől keletre a 182 számú szász gyalogezred, amelyet a gyorsabb siker céljából az ellenség előtt felvonult neumariki 54. számú tábori ágyus ezred kitűnően támogatott, áttört az ellenséges vonalat, elfogott 10 tisztet, 400 főnyi legénységet és 7 géppuskát zsákmányolt.

Axionia felett és alatt elértük a Vedei szakaszt. A várost magát elfoglaltuk a románok orsovai csoport

jének maradékát csapataink Turn-Szeverin felől délkeletre szorították. Ott más erőket állják el útjukat.

A megvert ellenség véres veszteségei mellett itt 28 tisztet, 1200 főnyi legénységet, 3 ágyút 24 telt löszerkocsit és 800 megrakott járművet veszített.

Az Orsova és Ruszosuk között fekvő dunai kikötőkben eddig 6 gőzhajót és legnagyobbrészt értékes rakományt 80 uszályhajót vettünk birtokunkba.

A dunai hadsereg előrehaladt.

Balkáni harctér.

Mackensen vezértábornagy hadserege. Debrudzsában az orosz gyalogság és

lovasság több támadást intézett, melyek meghiúsultak. Bolgár zászlóaljak előretörése Ercheseótól keletre visszavetette állásaink előteréből az ellenséget. A dunai hadsereg, megtörve a románok ellenállását, előbbrehaladt.

Macedóniai front.

A Prespa tó és a Cserna között heves tüzérségi harc. A Paralovától délkeletre levő magaslatok ellen intézett erős támadások német vadász zászlóaljak szívós kitartásán megtörték.

A Vardartól keletre az angolok erős tűz alá vették a német állásokat. Ezt követő támadásukat visszavertük.

A Struma mentén felderítő osztagok átközetei.

Ludendorff, első főszállásmeister.

A felső Oltnál áttörtük az oláh állást.

A szörénytornyai nagy zsákmány.

Keleti harctér. Budapest, nov. 27. (Hivatalos.) József főherceg vezérezredes hadserege harcsonala. Turn-Szeverinnél megvert ellenség délkeleti irányban visszavonult, Osztrák-magyar és német csapatok üldözik. Ezekhez a harcokhoz szerzett vívmány 28 tiszt, 1200 főnyi legénység, 3 ágyú, 24 telt löporkocsi és 800 megrakott szekér.

A dunai kikötőkben is gazdag zsákmány jutott kezünkre.

Az Olt alsó folyásától keletre, Alexandriától északra és délre elértük a Vedei szakaszt.

Az Olt felső folyásánál az ellenséget a Topologu szakasz mögé vetettük vissza és Tigovenitől keletre áttörtük az ellenséges állást, amely alkalommal 10 tisztet, 400 főnyi legénységet elfogtunk és 7 gépfegyvert zsákmányoltunk. Több orosz zászlóaljnak a Negrosora-völgytől északra csapataink ellen intézett támadása eredménytelen maradt.

A Ludova-területen visszavertünk ellenséges felderítő osztagokat. Lipót bajor herceg vezértábornagy hadseregharcsonala. Nem volt különös esemény.

Olasz és délkeleti harctér. A helyzet változatlan.

Höfer.

Szőnyeg, Függyöny, Linoleum,

Vásznak, Fehérneműk, Harisnyák, Ruhakelmék, Bársonyok, selymek, barchetek, uri és női divatcikkek, kézimunkák mindennemű hozzávalók.

Nagy választék, olcsó szabott árak

CZILLÉR IMRE

nagyáruházában

A képviselőház gyásza.

I. Ferev József emléke.

Tegnap ült össze a képviselőház, hogy ős királyunkat meggyászolja, emlékét megörökítse. A képviselők csaknem teljes számban megjelentek gyászt viselve, fekete ruhában.

Gróf Tisza István átadta a legfelső kéziratot, amelyet felolvastak.

Azután Szász Károly elnök mondott megható emiékbeszédet a királyról, akinek uralkodását a magyar nemzet szempontjából méltatta. Javasolja, hogy a Ház fejezze ki részvétét a királyi háznál, helyezzen koszorút a ravatalra s a temetésen testületileg vegyen részt. A gyász jeléül december 5 ig napolja el üléseit. A gyász 60 napig tartson. A király emlékét törvénykönyvben örökítsék meg s Károly királyt üdvözlje a Ház.

Tisza István gróf emelkedett fel ezután szólásra. Kifejtette, hogy a király a magyar nemzet történelmének legnagyobb alakjai közé tartozik. Trónra lépt a sokáig lappangó ellentétek végtelen egymásra törésének kausztrófális korszakába esett. E végzetes küzdelem, e gyászos korszak tanulságaiból merítette azt a mentő gondolatot, amely élete delén a magyar nemzettel való kiegyezés révpártjához juttatta királyt és a nemzetet. Majd három évtized békés fejlődése következett. Nem adatott meg neki, hogy élete végéig élvezze a béke áldásait.

Most bizonyosodott be, mi az erőforrás a nemzet a monarchia nagyhatalmi állására nézve, csak sikerüljön eltávolítani a nemzet jogait és szabad fejlődését gátló intézmények bilincseit. Csak a nemzet erájének szabaddátétele adhatta meg az erő kifejlésének azt a maximumát a monarchiának szüksége van.

Beszédét így fejezte be:

Legyen az elhunyt király élő tanúság és felemelő példakép mindnyájunk előtt, s amíg magyar nemzet lesz e hazában, keresse föl őt a késő utókor hálás kegyelével.

Elfogadja az elnöki előterjesztéseket.

Apponyi Albert mondott ezután beszédet. Különösen kiemelte a kiegyezést, mint a király művét; ez elől a függetlenségi párt sem térhet ki. A mű azonban nincs befejezve. Az alapgondolat minden következményét még nem vonhattuk le. Elhunyt királyunk iránt való kegyeletünk, Károly királyhoz érzett hűségünk megköveteli, hogy a mű befejezését egész erőnkkel munkáljuk.

Gróf Andrássy Gyula az alkotmánypárt nevében parentálta el a királyt, rámutatott arra, hogy a király uralkodásának alapgondolata volt, hogy át kell alakítani a dinasztia tradícióit és a dinasztia politikáját alkalmazni kell az új élet követelményeire.

A munkapárt nevében Khuen Hédervár, a többi pártok részéről Apponyi, Andrássy, Zieby Aladár, Popp Csicsó István, Szabó István, Babics Gyula mondtak gyászbeszédet, mire az ülés véget ért.

A főrendiház gyászulése.

A főrendiház délután gyászulást tartott, amelyen a főrendek teljes számban megjelentek.

Jósika Samu báró elnök pontban négy órakor megnyitotta az ülést. Jelenti, hogy a képviselőháztól átirat érkezett Széchenyi Emil gróf jegyző felolvassa ezután a királynak a képviselőházhoz intézett ismert kézirátát, amelyet a főrendek állva hallgattak végig.

Ezután Jósika elnök elmondta elhunyt királyunkról gyászbeszédét. Legfájdalmasabb érzéssel adok kifejezést — mondta — a mély gyásznak, amely bennünket uralkodónk elhunyt alkalmából ért. A történelemnek lesz feladata I. Ferenc József nagy történelmi egyéniségét méltatni. Hatvannyole évig tartó uralkodása kezdete és vége között egy történelmi század zajlott le. Ki vállalkoznék arra, hogy fejedelmi bölcsességét, jóságát, megpróbáltatásait uralkodói nagyságát kellő fényben ragyogtassa. Nemzetünk újjáébredéséhez, dicsőségéhez hozzájárulnak a neve.

Munkáját egymaga fejezte be, mely áldása volt békés fejlődésünknek. A világháború legiszonyatosabb fergetegében távozott a halhatatlanságba, de azzal a megnyugtató tudattal hunyta be szemét, hogy munkájának áldásait élvezni fogja a késő utókor.

Csernoch János hercegprímás szólalt fel ezután: Itt, ahol annyszor nyilvánítottuk hódolatunkat az élő iránt, ezen a helyen siratjuk el, gyászoljuk meg, bucsuzunk el a nagy halottól. A gyász nagy szomorúságában vigasztalásul szolgál, hogy a nagy király átérzte a nemzetnek hűséges ragaszkodását, szeretetét. Mióta emberek élnek, mindig szentnek tartották a halott végső ataratát; mi is tisztelőben tartjuk királyunk végső üzenetét. Megfogadjuk, hogy hűséges ragaszkodással viseltetünk utódja, a fiatal és gazdag reménységgel utjára induló Károly király iránt, azzal a bátorsággal, mellyel elődeink életüket és vérüket áldozták Mária Terézia királynőnkért. Megértettük, hogy Károly király nemcsak Ferenc József trónjának, hanem szellemének is örököse kíván lenni és minél előbb feldiszáttetni kívánja magát a Szent István koronájával, amellyel nemcsak az alkotmány tisztelgését tesz tanúságot, hanem arról is, hogy minél erősebb szálakkal kívánja magához fűzni a magyar nemzetet. Az elhunyt király legyen őrös szelleme a magyar nemzetnek.

Ezután a képviselőház határozataival azonos határozatokat hoztak, mire az ülés véget ért.

* **Nyugalmozott** községi jegyző házigondnoki, számviteli, irodakezelési vagy bizalmi teendőkre ajánlkozik. Ajánlatokat kér a kiadóhivatalba.

* **Megfagyott** szélről kivörösödött arc, orr, kéz ápolására és fehérítésére gyors és biztos hatása a *Harmatlej créme* és hozzávaló szappan. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B. Telefon 13—02.

Biharmegye és Nagyvárad a király temetésén.

Csütörtökön délután kísérik utolsó útjára s helyezik ősei és b. e. hitvese: Erzsébet királyné halóporai mellé nagy királyunk kihált tetemeit.

A temetésen a magyar törvényhatóságok küldöttei is jelen lesznek s letessik koporsójára a magyar városok és vármegyék koszorúit, mint a nemzet szívében élő hódolat és szeretet látható szimbólumait.

Biharvámegye törvényhatósági bizottsága képviselőletében a törvényhatóság két illusztris tagja: gróf Széchenyi Miklós v. b. t. t., megyéspüspök és dr. Beöthy László v. b. t. t., volt kereskedelmi miniszter vesznek részt a temetésen. A vármegye óriási babérszuszorujának kék-sárga-zöld széles selyem szalagján: „Hálás hódolattal — Biharvámegye közönsége” felirat van.

Nagyvárad város törvényhatósága szintén két taggal képviselőletét magyart a temetésen. A város képviselőletében dr. Hoványi Géza udvari tanácsos, országgyűlési képviselő és dr. Medvigy Gábor törvényhatósági bizottsági tagok vesznek részt a király temetésén.

Nagyvárad város romek élővirág koszorúját *Jelinek Ferenc* kiváló nagyváradai műkertész készítette. A másfél méter átmérőjű, hatalmas koszoru biedermeier-stylban minden babér, vagy pálma mellőzössel, tömött hóhéhr kricanthumumból van összeállítva, díszkrét világos zöld aspagus és ritka orchideákkal díszítve. A megkapóan szép koszoru hosszú, félméter széles piros-fehérek moire selyem szalag, amelynek két oldalán arany betűkkel: „Atyai jóságú nagy királyunknak — Nagyvárad város közönsége” felirat ragyog.

Ugy a vármegye, mint a város koszorúját már az éjjel felküldték Bécsbe az udvari kapitányság címére.

Frigyes főherceg és Hötzen-dorfi Conrad kitüntetése.

A sajtószállásról jelentik: Frigyes főherceg főparancsnok hadseregparancsot bocsátott ki, amelyben közli a csapatokkal, hogy a király a főherceget a katonai Mária Terézia-erdő nagykeresztjével tüntette ki. Hötzen-dorfi Conrad vezérkari főnöknek pedig a tábornagyi rangot adományozta, illetve tábornaggyá nevezte ki.

A főherceg szerint eme legfelsőbb kegy a katonák mindnyájának szól hősi kitartásukért, mindenkor bevált vitézségükért, amelyet drága hazánk hatalmáért fennállásáért kifejtettek. A kitüntetés legmagasabb elismerés a hadsereg és flotta eddigi fényes teljesítményéért. Mutatkozzunk méltóknak a legfelsőbb bizalomra — írja a hadparancs — tartunk ki és tegyük meg mindannyian kötelességünket mindaddig, amíg a bacsületes, diadalmas békét küzdöttük ki. Isten velünk volt és velünk marad.

Megkezdődött a nagy téli kötöttáru vásár a „Hófehérke” harisnya áruházban Nagyvárad. SZENT LÁSZLÓ-TÉR, SAS-PALOTA, DROGERIA MELLETT.

Nagy ocassió
14 napig!

Női harisnya, pamut, gyapju, cérna és muselin párja K 1,70, 1,96, 2,80, 3,50, 4,50, 6,—, 7,—.
Férfi harisnya, pamut, gyapju és cérna párja . . K -96, 1,30, 1,70, 2,50, 3,—, 4,—, 5,—.
Gyermek patent harisnya, fekete és barna párja . K -90, 1,10, 1,30, 1,50, 1,70, 1,90, 2,10.
Női, férfi és gyermek keztü kötött és trico párja K 1,—, 1,50, 1,80, 2,—, 3,—, 4,—, 5,—.

Szigoruan szolid
szabott árak!

:: Gazdag választék, rendkívül előnyárak tricoárak, sweaterek női, férfi kötött kabátokban és mindennemű kötött árakban ::

Károly király Vörösváron.

A 8 Órai Ujság írja:

Az új király az utolsó tizenöt év alatt legtöbbet időzött Vörösváron, Erdődy Gyula gróf belső titkos tanácsos gróf Széchényi Miklós püspök sógora hatalmas kastélyában. A kastély urához és urnőjéhez való meleg vonzódása még gyermekkorában keletkezett, amikor Károly Ferenc József főherceg és játszópajtása, a fiatal Erdődy Tamás, a község gyermekeivel együtt játszadoztak. Az új uralkodó évente többször kirándult Vörösvárra.

A fiatal Erdődy Tamás gróf is férfivá nőtt időközben, a háború alatt állandóan a fronton volt és két ízben is megsebesült. Mikor másodízben felépült súlyos sebéből, Károly trónörökös meghívta magához vendégül és ekkor történt, hogy négy éves kis fia, a mostani trónörökös, a vitéz huszártiszt, Erdődy Tamás tiszteletére elénekelt a Hym-

nust és Szózatot, tiszta magyarsággal. —

Az új király a művészetnek és vadászatnak nagy kedvelője és ezekben sokszor volt része Vörösváron. Gróf Erdődy Gyuláné, Széchényi Emila grófnő édes testvére Nagyvárad nagytudományu püspökének Széchényi Miklós grófnak. A grófnő elsőrangú festőművész, festményei a bécsi kiállításokon mindég nagy feltűnést keltettek. Széchényi Miklós gróf püspök is gyakran volt vendég Vörösváron, mikor öfélése és a ház ura, a volt ellenzéki képeivel, mindég magyarul beszéltek. Természetesen sok közérdekű ügy került ilyenkor megvitásra és a költői telkű Erdődy grófi család, a tudós püspök és kedves hű barát, a fiatal Erdődy Tamás gróf sokszor gyönyörködtek a fiatal uralkodónak már akkor is kiváló tudásában, magyar beszédében és a magyarokhoz való vonzódásában.

A „tigrisek“ zászlószentelése.

Gróf Széchényi Miklós püspök beszéde.

Lélekfőlemelő szép ünnepségnek voltak tanúi mindazok, kik Vasárnap, a hó 26-án délelőtt véletlenül a püspök palota tájékán tartózkodtak.

A „tigrisek“ zászlóját szentelte meg gróf Széchényi Miklós megyéspüspök. A megható kis ünnepség délelőtt háromnegyed 10 órakor vette kezdetét.

Windischgrätz Lajos herceg portyázó különítménye szemben a püspöki palotával, kint a káptalansoron állott föl a fogadtatáshoz a dalis herceggel az élén.

Pont háromnegyed 10 órakor robogott ki gróf Széchényi Miklós püspök, dr. Mazurek Gyula titkár kíséretében a püspöki palotától és odahajtatott a zászlóalj jobb szárnyára, a hol Eberswaldi Siegler Konrád altábornagy, a kolozsvári honvédkerület parancsnoka, vezérkari főnöke, pilismaróti Bozóky Gyula őrnagy kíséretében fogadta. A megyéspüspök végig ment a derék fiuk arcvonala előtt, mely alkalommal a felszentelendő zászlót mélyen meghajtották előtte.

Ezután bevonultak kemény tartással, szemekben áhitatteljes rajongással a „tigrisek“, fiatalok nagyrészt, köztük öregek, tábori felszereléssel, élükön Windischgrätz Lajos herceggel. Csodálatosan szép esemény volt ez, az első magyar portyázó csapat zászlószentelése.

Széchényi Miklós gróf püspök egyházi díszben bevonult a templomba, amelyet megtöltöttek a katonák. A püspök a szentélybe ment, utána Windischgrätz hercegné és a portyázó különítményhez besorozott tisztak s bevitték a csapat kis zászlóját. A zászló egyik oldalán a magyar címer, a másik ol-

dalon a „tigrisek“ jelvénye, a magyar szent korona a hármassal, fölötté a tigris jobb lábában karddal s télkörben fölötté: „Erdélyrészi portyázó különítmény.“ A zászló nehéz selyemből készült, légiszzerű, négy-szögletes.

A szentély baloldalán, a kisapok helyén ültek a meghívott vendégek: Windischgrätz hercegné, gróf Sigrainé, Wodianer né huszárszázadosné, dr. pilismaróti Bozóky Alajosné, pilismaróti Bozóky Gyula vezérkari őrnagy kis fiával. Jobboldalon a portyázó különítmény tisztikara helyezkedett el Windischgrätz Lajos herceggel az élén. E pillanatban a máskor rapsugaras város fölött komor felhők borengtak.

Gróf Széchényi Miklós püspök belépett a szentélybe, jövetelét orgonaszó jelezte. Odalépett a zászlóhoz, megáldotta s a következő szavakkal fordult a tisztikarhoz:

Kedves Vitézek!

Az egyház nevében megáldottam a zászlót, amely alatt a magyar hazáért harcba indultok, hogy megvédjétek a szószegő betörő ellen. A haza védelmére a harctérre viszitek ifju erőteket, lángoló lelkesedéseteket, ifju éltéteket.

Legyen pajzsotok az erős hit, a megtisztult lélek és Istenbe vetett erős bizalom!

Isten áldása legyen vezériteken, kik győzelmes küzdelemre vezetnek!

Isten áldása legyen rajtatok és fegyvereiteken!

Kisérjen utjaitokon dicső Szent László királyunk, a legvitézebb király, akinek sirja, akinek ereklyéje mellől indultok a harcba.

Vegyen pártfogásába a Boldogságos Szűz Mária, a magyarok Nagyműve.

most is, miután több mint ezer éve örködött fölöttünk!

rködjék felettetek Istenben boldogult, örökre felejtethetlen nagy királyunknak Ferenc Józsefnek szenvedésekben megtisztult lelke, hogy ezen zászló alatt való hősiesség küzdelmei is közreműködjék a győzedelmes békének megszerzésében, hogy a béke jegyében indulhasson meg ifju Károly királyunknak uralkodása és hogy az dicsőséges és boldogságot hozó legyen!

Áldjon meg mindannyitokat a Szent Háromság Egy Isten: Az Atyának, a Fiúnak, a Szentléleknek Istennek nevében, Amen.

Abban a pillanatban, amikor a püspök szárnyaló szavakkal emlékezett meg a meghalt királyról, s az ifju király felé fordult a béke reménységével, művészi festmény alkotására alkalmas jelenet ragadta meg a jelenlevők figyelmét. A komor felhők hirtelen széjjelhasadtak s a királygónap az üvegfestményen keresztül élesen határolt fénynyel borította be a zászlót, Széchényi Miklós gróf püspök főuri alakját s a keményen tisztelgő katonákat. A nézők meghatottan, könnyes szemekkel nézték ez égi ragyogást.

Gróf Széchényi Miklós püspököt hivatása másfelé szólította s így a misét Mazurek Gyula dr. titkár mondta. A katonák együtt énekeltek a kórusmal:

Boldogságos Anyánk,
Régi nagy patrónánk . . .

A mise végén pedig az „Isten áldd meg a magyart“ hangjai mellett kivonultak a tigrisek a templom elé, szemben a templommal helyezkedtek el. A templom lépcsődjéről eberswaldi Siegler Konrád altábornagy a következő beszédet intézte a vitézekhez:

Fiaim!

A templomból, az Isten házából jövünk. Imádkoztunk lelki üdvünk, hazánk boldogságáért. Megígádtuk, hogy királyunk és hazánkért áldozzuk mindenünket, ha kell, életünket és vérünket is. Szép kezek, aszsonyi kezek zászlót himezték Nektek, mint a bátorság, összetartás és a hűség jelvényét. E zászlót a megyéspüspök ur ó Nagyműltősága volt kegyes felszentelni, magaróptű szónoklatban annak jelentőségét magyarázni és buzdító beszéddel Nektek azt átadni. E zászló a piros, fehér és zöld színt viseli; ezek azok a magyar színek, amelyekre oly büszkék vagyunk és amelyekről az ellenség úgy retteg. Háromszínű e zászló és mindenik színnek megvan a jelentősége. A piros a sok ártatlanul folyt vért jelenti, a fehér ügyünk igazságát és a zöld a győzelemben való megingathatlan hitünket. Magyar vér forr bennetek is, a haza veszedelme hozott ide és víz az ellenség elé. Meggyőződésem, hogy nem hiába himezték magyar nők e jelvényt, nem hiába főpásztor adta reá áldását: Ti ezt mindenkor és mindenütt győzelemre viszitek. Amidőn most az egész ország szerencsekívánatait és áldását adom Reátok, kiáltok egy szívvvel, egy lélekkel: Éljen a király! Éljen a haza! (A katonák háromszor visszhangozták e kiáltást.)

Ezután így szólt:

— A ti nevetekben is kezet csókolok annak, aki ezt a zászlót készítette s létra-

EMIR arcmosó

a legtökéletesebb készítmény izzadó, fényes, zsiros, atkás

(mitesseres) arcra! Értéktelen utánzatoktól óvakodjunk!

Naponta többször, ha arcunkat „EMIR“-rel bedörzsöljük, az arc rögtön csodás szép lesz, mintha valami mesés, lehetetlen finomságu harmattal lenne bevonva. Egy üveg ára: 1 korona 50 fillér.

Kapható: **Németh Pál** gyógyszerész **Arany Kereszt** gyógyszerésztárában Szent László-tér. Városháza mellett.

Csanda Endre „Rákóczi“ gyógytárában, Csillag gyógyszerésztár Szaosvay-utca, a Vadász drogériában és Farkas István Apolló drogériájában.

hozta: Windischgrätz hercegnőnek, s azért, hogy megjelent s a zászlómegáldás ünnep-ségének fényét megjelenésével emelte.

Azután odalépett a 15 éves zászlótartó-hoz s megszorította kezét, jelképpül annak, hogy ezzel a kézzel a zászlóval bucsuzott el va-lamennyi katonától. Elbucuzott a tisztektől is s ezzel a tulajdonképi szép ünnepély vé-geztet.

A „tigrisek“ a templom előtt díszme-netben elvonultak sberswaldi Siegler Kon-rád altábornagy s kísérete előtt, akik közt ott volt Windischgrätz Lajos hercegné is. A „tigrisek“ élükkel a muzeumig fejlődtek fel s a távozó altábornagyot élénken meg-éljenzették.

Windischgrätz Lajos hercegné a gyö-nyörű ünnepélyről több fényképfelvételt ké-szített.

Uj plebánia lesz Fugyivásárhelyen.

Gróf Széchényi Miklós püspök adománya.

Fugyivásárhelyen már 1882 ben épült a templom, melyet Szaniszló Ferenc váradi püspök költségén építettek. Plebániája azon-ban a reformáció óta nincs s híveinek gon-dozását a váradvelencei plebános végezte. A mostani református templom góthikus formája jelzi, hogy valaha virágzó katolikus plebánia volt itt. A község területén Várad felé fordulva ott állt hajdan a paulianusok nagy fényes egyháza, mellette a konvent, melyet Szent Jeromos tiszteletére emeltek s állt több mint két századig, amikor úrasen maradt, s végül összeomlott. Most csak hal-vány nyomok gyér omladékok jelzik a régi egyház helyét.

A katolikus hívek száma folyton nö-vekedett az újabb időkben, úgy hogy ma már 800-900-an vannak s már régebben kedves terve volt az egyházmegyei főható-ságnak a fugyivásárhelyi plebánia felállítá-sa, Gróf Széchényi Miklós v. b. t. t., megyéspüspök most megvalósította a tervet: 40.000 koronát tett le az egyházmegyei ala-pítványi pénztárba erre a célra s a ple-bánia felépítéséhez a háboru végén hozzá fognak.

A megyéspüspök ezzel a 40.000 koro-nával biztosította a plebánia létesítését, de ez csak a kezdet. Igéretet tett ugyanis, hogy további adományokkal fogja gyarapítani a plebánia javadalmát s földet is fog ado-mányozni.

A község főutcáján álló szép templom mellett tehát gróf Széchényi Miklós püspök nagylelkű adományából nem sokára meg-épül a plebánia s a templom oltárán na-ponta megújul az áldozat Isten dícsőítésére s ezzel az egyházmegye egy új plebániával gazdagodik, a fugyivásárhelyi híveknek pe-dig régi vagyuk teljesül be.

Ki helyettesítse a koronázásnál a nádort?

Politikai körökben egyszerre nagy iz-galmat keltett ez a kérdés, hogy a koroná-zásnál ki helyettesítse a nádort?

Szent István koronáját tudvalevőleg Ma-gyarország hercegprímása és a nádor teszik a megkoronázandó király fejére. 1867 óta a nádori méltóság nincs betöltve s így 1867-ben már gondolkodni kellett róla, ki legyen a nádor helyettese? Ebben a tárgyban 1867-ben a képviselőház ülésén a következő nyi-latkozatok történtek:

Deák Ferenc: A nádornak, kinek hi-vatsala nincs betöltve, sőt megállapí-tunk szerint a koronázás előtt betöltve nem is lesz, a koronázásnál hivatalos teendői vannak, melyeket a törvény szabott ki. E hivatalos teendők között legnagyobb fon-tosságu az, hogy az ország primásával együtt ő teszi a koronát a fejedelm fejére. Azt hiszem, a Ház megválaszthatná a maga részéről, akit a magas megbizással meg akar tisztelni, üzenetben értesíthetők erről a fő-rendeket és főkérhetők hozzájárulás végett. (Helyeslés) Ezen tiszttel gróf Andrássy Gyulát indítványozom megbízni; (altalános éljenzés). *de nem úgy, mint miniszterelnököt, mert én ezt a hivatalhoz kötni jövőre sem szeretném, hanem ezt egyénileg rá-ruházott megbizásnak kívánom tekinteni. Méltóztatassék ezek fölött tanácskozni. (El-fogadjuk!)*

(Deák ezen indítványában különösen meglepő az, hogy Miksa koronázására hivatkozik, melyre később még Fraknói is szük-ségesnek látta megjegyezni, hogy „nagy mértékben feltűnő, hogy az ország rendi királyválasztási jogok megóvására komoly kísérletet nem tettek és Miksának megkoronázásáról a törvénykönyvben említés sem fordul elő.“

A Ház egyhangu határozatát ez ügy-ben az elnök a következőleg mondta ki: „Gróf Andrássy Gyula tehát a koronázásnál mint a nádori teendők teljesítésére meg-választott fogja a nádori kötelességeket tel-jesíteni.“

Most ismét aktuálissá vált a kérdés.

A pártközi konferencia a képviselőház elnökségével és a miniszterelnökkel a koro-názó országgyűlés teendőinek előkészítéséről tanácskozott s az értekezleten szóba került ki legyen a nádor helyettese a koronázásnál s a nemzet nevében, mint az ország válasz-tottja ki tegye a koronát az új király fe-jére.

Az értekezlet e része így folyt le:

Gróf Tisza István az előterjesztések után jelentette, hogy intézkedni kell ki legyen a nádor helyettese.

Gróf Apponyi Albert szerint nem volna helyes, ha őfelsége fejére a koronát nem olyan egyén tenné, aki a nemzet osztatlan bizalmát bírja. A miniszterelnök több ízben hivatkozott a 67-es koronázásra s ő is arra hivatkozott, hogy mikor Deák Ferenc azt ja-vasolta, hogy gróf Andrássy Gyulát válasszák meg nádorhelyettesnek, hangsúlyozta, hogy nem azért bízzák a koronázást Andrássy-ra mert miniszterelnök. A maga részéről abban a meggyőződésben van, hogy az egész ország nagy örömmel választaná meg

nádorhelyettesül József főherceget a nagy nádor méltó unokáját.

Tisza István hosszabb beszédben fog-lalkozott a kérdéssel és természetesen ra-gaszkodik a saját személyéhez, mint a többség vezére és mint miniszterelnök.

Gróf Andrássy Gyula szerint a nemzet óhajának jobban megfelelne, ha József fő-herceget választanák meg.

Tisza István a teljes felelősséget az el-lenzékre hárítja.

Szász Károly megjegyzi, hogy ezt a kérdést szavazással döntsék majd el.

Gróf Batthyány Tivadar ragaszkodik Apponyi javaslatához.

Az elnök végül ama reményét fejezte ki, hogy sikerül a kérdést közmegegyezésre elintézni.

Az országgyűlés fog dönteni.

Mivel a tegnapi pártközi értekezleten éles ellentétek merültek fel a nádorhelyet-tesi tisztt betöltése kérdésében a kérdés most már egyenesen a parlament elé kerül. A két ház együttes ülése fog előreláthatólag dönteni ebben a kérdésben.

József főherceg nyilatkozata.

A munkapárti körben beszélik, hogy József főherceg kijelentette, hogy a szivesen felajánlott nádorhelyettesi tisztségre nem re-flektál, de megköszöni a politikusoknak, hogy érette exponáltak magukat.

Erdélybe

hazatérhetnek a menekültek.

Külön vonatokon szállítják őket haza.

Dieső csapataink, szövetségeseinkkel, Istennek hála már megtisztították Erdélyt egészen a betört oláh hordáktól, most már nincs ellenség a bérces haza határain belül. Száz és százezer szegény menekült tűz-helye felszabadult az ellenségtől s várja haza szegény hajléktalan, sokat szenvedett véreinket.

A kormány már intézkedett, hogy az erdélyi menekültek haza mehessenek el-hagyott otthonukba s megkereshessék fel-dult tűzhelyeik rendbehozatalát.

A belügyminiszter tegnap a követ-kező táviratot küldte dr Cziffra Kálmán fő-ispánhoz:

Városi főispánnak, Nagyvárad.

Hadsereg főparancsnokság értesítés alap-ján közlöm,

I. Visszatelepítés Fogaras, Brassó, Szpi-szentgyörgy, Csikszentad, Gyergyószentmik-lós, Maroshévíz, Rátosnya vasúti vonalig bezárólag és a vonal mentén levő síkságon fekvő községekben lesz megengedve.

I 1916 évi 33000-éla. szám itteni kör-rendlet egyéb intézkedései érvényben ma-radnak.

III. 34100-916. éla. sz. körrend letem-ben előirt személyazonossági igazolvány ör-vénye december végéig meghosszabbít-tott.

Személyvonatokon egyenként utazó egyé-

MAYER ÖDÖN és Tsa.

villamos- és gázerőre berendezett ékszer ipartelepe

Nagyvárad, Színház-utca 4. szám alatt.

Elfogad egyházi fölszerelések tűz és galván ara-nyozását és ezüstözését. Készít drágaköves ék-szereket, elfogad átalakításokat és javításokat.

!! Aranyat legmagasabb napi árban veszünk !!

neknek további rendelkezésig csak indokolt szükség esetén adható ily igazolvány.

Belügyminiszter.

A főispán azonnal intézkedett, hogy a miniszteri rendelkezésről a Nagyváradon tartózkodó menekültek értesüljenek.

Az utazáshoz szükséges személyazonossági igazolványokat, vasutiszabadjegyeket és minden egyéb felvilágosításokat dr. Cseresnyés Béla tb. tanácsnok ad a városházán (I. emelet, 3. sz.)

A menekültek az összes erdélyi vasutakat igénybe vehetik a hazautazásnál, kivéve a székelykörvansutból kiágazó kézdí-vársárhelyi és gyimesi szárvonalakat.

A gazdák szeszfőző szövete.

Gróf Zselénszky Róbert üdvözlése.

Nagyvárad város hegyközsége, mint már említettük, mozgalmat indított, hogy a földmivelési miniszter rendelete alapján megalkotja a szeszfőző s ezzel kapcsolatosan a gyümölcsérikésítő szövetezetet. A megalkotásra kitűzött határidőt ez évi december végéig rövidnek tartja, miért is halasztás kiközösítése és más kérdésekben információ szerzése céljából Székely Sándor hely. elnök felutazott Budapestre.

Vasárnap délelőtti a hegyválasztmány ülését tartott, amelyen Székely Sándor elnök referált budapesti utjáról. A megalkotásra kitűzött határidő kitolását kérte 1917. július 1-ig, tekintettel a mostani nehéz viszonyokra, továbbá, hogy a szőlősgazdák egy része a harctéren van.

Az elnök jelentését budapesti utjáról tudomásul vették.

Ezután kimondták a szövetezet megalkotását és pedig akként, hogy nemcsak a szeszfőzésre, hanem általában a gyümölcs érikésítésére is kiterjed. A szövetezet felőli nemcsak Nagyváradot, hanem egész Biharvármegyét is s ennek már a címben is kifejezést adnak.

Az alapszabály tervezet kidolgozására Székely Sándor elnök, dr. Molnár Imre, Lukács Géza és Darvassy Lajosból álló bizottságot küldték ki, akik a tervezetet a választmány elé terjesztik.

Dr. Molnár Imre szép beszédben méltatta gróf Zselénszky Róbertnek, a magyar gazdák, de különösen a magyar szőlőtermelők érdekében kifejtett elismerésreméltó tevékenységét, s indítványozta, hogy a vas-koronarenddel történt kitüntetés alkalmával a hegyi választmány üdvözlje.

Az indítványt elfogadták s a következő táviratban üdvözltek gr. Zselénszky Róbertet, a magyar Szőlősgazdák országos egyesületének nagyérdemű alelnökét:

Kegyelmes uram!

A nagyvárad hegyközség választmánya áthatva nagyméltóságodnak a magyar szőlőbirtok érdekében kifejtett, soha meg nem hálálható elővülhetetlen érdemsí-től, hálattal szívből üdvözli legnagyobb kitüntetésé alkalmából.

Székely Sándor,
alelnök.

Ezzel az ülés véget ért.

Rendelet a szappangyártásról.

Maximálták a szappanárakat.

A magyar kir. miniszteriumnak 3689—1916. számú rendelete szappan és mosópor (szappanpor) gyártásáról és forgalombahozataláról:

Szappant iparszerűleg előállító vállalatok az 1916. évi november hó 26. napjától kezdve az Olaj- és Zsiradékügyi Bizottság (Budapest, V., Mária Valéria-utca 12. sz.) külön engedélye nélkül csak a 2. § ban megszabott minőségnek megfelelő szappant és mosóport (szappanport) állíthatnak elő és azt csak a jelen rendeletnek megfelelően hozhatják forgalomba. Másféle minőségű szappant és mosóport (szappanport) ezáltal a bizottság külön engedélye nélkül nem szabad előállítani.

Aki csak a saját házi szükségletére állít elő szappant, ehhez az Olaj- és Zsiradékügyi Bizottság engedélyére szükség nincs, viszont azonban az ilyen szappant, még ha a jelen rendelet 2. § ában megszabott minőségnek megfelelő is, csak az Olaj- és Zsiradékügyi Bizottság engedélyével és az általa megállapított feltételek mellett szabad forgalomba hozni. Ha az így előállított készlet mennyisége 200 kilogrammot meghalad, a készletet haladéktalanul be kell jelenteni az említett bizottságnál.

Annak a szappannak, amely szappant iparszerűleg előállító vállalatok a 1. §. első bekezdése szerint külön engedély nélkül előállíthatnak, friss állapotban legalább 30 százalék és legfeljebb 36 százalék szappanított zsírsavat, a mosóporoknak (szappanporoknak) pedig ha az zsákárúként kerül forgalomba legalább 3 százalék és legfeljebb 5 százalék szappanított zsírsavat kell tartalmazni.

A 2. §-nak megfelelően előállított szappant az eladás céljára fél, egynegyed vagy egynyelvöd kilogrammos darabokra kell felosztani és minden egyes darabját „Hadi-szappan” felirással és az előállító nevével avagy az általa már előzőleg használt gyári jeggyel vagy védjeggyel kell ellátni.

A szappan előállító vállalat köteles a hadiszappan forgalomba hozatala előtt, abból egy minta darabot az Olaj- és Zsiradékügyi Bizottságnak megőrzés végett be-küldeni.

Kenhető nátron szappant tilos készíteni: káli szappant vagy a jelen rendelet 2. § ban megszabott minőségtől eltérő minőségű mosószappant és mosóport (szappanport), továbbá borotvaszappant és illatosított (pipere) szappant csak az Olaj- és Zsiradékügyi Bizottság engedélye alapján szabad előállítani.

A § nak megfelelő mosószappanért követelhető legmagasabb ár kilogrammonként: a gyár részéről történő eladásnál 3 korona 80 fillér,

a részleteledésnél (a fogyasztóval való forgalomban) egy fél kilogrammos darabonként 2 korona 04 fillér,

egynegyed kilogrammos darabonként 1 korona 03 fillér, egynyelvöd kilogrammos darabonként 52 fillér.

A mosóporért (szappanporért) követelhető legmagasabb ár kilogrammonként:

a) zsákárúnál:

a gyár részéről történő eladásnál 80 fill. a részleteledésnél (a fogyasztóval való for-galomban) 1 kor.

b) az előállító vállalat eredeti — doboz — vagy papír csomagolásában:

a gyár részéről történő eladásnál 1 kor 50 fill. a részleteledésnél (a fogyasztóval való forgalomban) 2 kor.

Szappant és mosóport (szappanport) nem postai polgári forgalomban, közforgalomban vas-uton, vagy pedig hajón vagy gépkocsin

vagy tengelyen a város vagy község terü-letén kívül eső helyre, csak a kereskedelem-ügyi miniszter engedélyével (szállítási iga-zolvány) szabad szállítani.

A szállítási igazolvány kiállítását a Ma-gyar Olaj és Zsiripari Központ Részvénytársaság) Budapest, V. Vilmos császár ut 33 sz. utján kell kérni.

A ki a jelen rendelet § ainak valamely rendelkezését megszegi, kiágást követ el s hat hónapig terjedhető elzárással és 2000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntet-hető.

A rendelet többi részére nézve felvilá-gosítások, rendőrség I. emelet 18. szám alatt adtnak.

Rendőrkapitánvság.

BEZUHANTAK a pincébe.

Harc a petróleumért.

A petróleum most nagyon értékes és drága kincs, az emberek készek érte, ha nem is meghalni, de legalább megsebesülni, mint az alábbi eset mutatja.

A Mihály Jenő cégnél tegnap délután petróleumkiosztás volt, a Szent László téren fekete embergombolyag vette körül az üzletet, akiknek az volt a szándékuk, hogy a poklok kapuin keresztül is csak kivivnak maguknak 1—2 liter petróleumot.

Az üzlet előtt rácos szellőztető nyílás van, amelyre szintén jutott a petróleumért szorongó emberekből.

Ez volt éppen a baj. A rácoszatra na-gyon sok ember jutott, úgy, hogy az anél-kül is meglazult rácoszat megröppant. Az emberek egymásra toltak, szorongatták, lökdösték egymást, s a következő pillanat-ban recseggve lezakadt a pince vasrácosos faldé, lezuhantak a mélységbe a rajta ál-lók és akik közvetlenül mögöttük állottak, ugyanis a hátulról jövő nyomás őket is le-taszította a pincébe.

Nagy fejtelenség, jajgatás támadt, az első pillanatban óriási katasztrófára gondol-tak, azonban szerencsére csak kisebb zúró-dások történtek. Seres Jánosnénak a lábát hasogatták össze a vasrudak, Kackó Eszter osslédieánynak a bokája ficamodott ki és igen sokan könnyebb zúródásokat szen-vedtek.

Seresné és Kackó Esztert az előhívott mentők beállították a kórházba.

A helyszínen megjelent Kolontáry Já-nos fogalmazó és lecsillapította a felizgatott kedélyeket. Az eljárás megindult.

x **Aszódi Mihály** kávé-, enkorka- és esemege nagyáruháza Kossuth-utca, Sas-palota. Telefon: 635. sz. A következő áru kapható: 3 csillagos Konyak, Finom Tea rum, eredeti töltés, Finom Tea vegyíték, Fehér Cukor, Finom zamatu Konzervkávé, Szardínia, Hollandi Sajt, Szalámi, Feltört Mogyoró, Mazeola, Csokoládé, Tiszta Mész, Borovicska, Törköly, Szilvórium, Huskonzervek, Nestlé-Gyermektáplisz, Régi valódi Franck-kávé, Maláta kávé, Füge-kávé, Málnaszörp, Leves-kocka, Finom Kakaó, Aszódi 8 féle zamatu Pörköltkávé, Mifanfélé Sütőpor, Finom Likör, Kondenzált Tej, Zöldborsó és Bab, Diana-Sósborszesz, Fehér és Vörösborkok, Afonyab-or, Puffet-Rizskása Malaga, Datolya, Tea-kenyér és Kugler-Gerbeaud bonbonokból nagy raktár! Összes Konzervhalak megér-keztek! Eladás nagyban és kicsinyben! Vigyázat! Aszódi cukorkában kávéban és esemegékben vezet!

HIREK

SEBESÜLT KATONÁINK karácsonya.

A szeretet nagy napja évről évre megnyilatkozásra készült még békeidőben is a könyörületes szíveket. Ha valaha, egy nagy időben, melyek már harmadik éve veszik igénybe vitézül küzdő hőseink önfeláldozását, a nagy idők karácsonyi ünnepén sem fog a társadalom elzárkózni s a lehetőséghez képest megadja a szeretet adóját hős testvéreinkért. A Vörös Kereszt Jobbkéz osztálya városunk és megyénk közönségének jó szívéhez fordul eme kérelemmel, hogy tegye lehetővé helyben ápolt sebesült katonáink karácsonyi ünnepélye megtarthatását. Tudjuk, hogy nem csekély kérésünk a nehéz megélhetési viszonyok között, viszont tudjuk azt is, hogy áldozatkész társadalmunk utolsó falat kenyerét is kész megosztani az érettségű küzdőkkel, — ezen reményben indítjuk meg a mozgalmat a szeretetesomagok gyűjtése és a karácsonyi ünnepélyek rendezése érdekében.

A karácsonyi ünnepélyek megbeszélése véget a Vörös Kereszt „Jobbkéz” osztály vezetősége tárgyalt dr. Fornéthy Miklós főorvosossal, aki azt tanácsolta, hogy pár darab cigareta (5—5 darabot gondolunk) és pár darab édes tésztából álljon a szeretetesomag. A cigaretták, liszt, cukor mikénti beszerzése tárgyában most folynak a megbeszélések. A Vörös Kereszt vezetősége természetesen mindent elkövet ezen ügy érdekében és miután a katonákat érdeklő akciókat városunk vezetősége mindig a legelőzékenyebben karolta fel bizonyára most is megfogjuk tudni oldani ezt a kérdést.

Már minden kórháznak megvannak a védőangyalai, az a hölgyek, kik gyűjtéssel s abból társadalmi védelemmel ellátják. A Vörös Kereszt „Jobbkéz” osztálya a központ, s honnan az egész mozgalmat irányítják, pár kórházat egészen ellát. Az iskolákban lévő kórházat rendszeresen a növendékek látják el nagy szeretettel.

Kérünk mindenkit, járuljon a szeretet nagy ünnepén valamivel a szeretetesomagokhoz, akár kész becsomagolt csomagokkal amelyekkel azonban kérnek jó előre bejelenteni a Vörös Kereszt „Jobbkéz”-hez (Törvénytársak 25. ajtó) s december hó 24-én elküldeni.

Igy fogjuk tudni, mire számíthatunk, mivel egy csomaggal sem szabad többet készítenünk, mint amennyi kell. Az adomány állhat: tésztaemlékből, (lekváros, diós, mákos), cigarettából, pénzadományból, liszt s cukorból, melyből a fontokat beszerezhetjük. Bizzunk a jó Istenben, ki segíti fegyverünket s megengedi érnünk, hogy a jövő karácsony nemcsak a szeretet, de a béke karácsonya is lesz s így öntsük lelkünk egész melegét a harmadik karácsony tetteibe!

Vörös Kereszt Jobbkéz osztálya.
(Törvénytársak, 25. ajtó.)

* **Elismerés a hadikölcsönért.** Siket Törvény posta és távirati főirányító, Rimler Károly polgármester és Pálffy Béla városi elnöki titkárság elismerő oklevelet kaptak a hadikölcsön sikere érdekében kifejtett buzgó munkálkodásukért.

* **A bécsi pápai nuncius a királynál.** Bécsből jelentik: A király délben fél tizenkét órakor kihallgatáson fogadta a bécsi pápai nunciust, valamint Törökország, Spanyolország, az Egyesült-Államok bécsi nagyköveteit. Holnap a bécsi udvarnál akkreditált követek jelennek meg a királynál.

* **Vilmos császár nem vesz részt a temetésen** Budapestről jelentik: Allgemeine Zeitung arról értesül, hogy Vilmos császár holnap Bécsbe érkezik. Készen áll helyez Ferenc József ravatalára és este elutazik. A császár a temetésen nem vesz részt.

* **Mangra Vazul Budapesten teszi le esküjét.** Budapestről jelentik: A Keleti Értesítő jelenti: Mangra Vazul érsek-metropolita esküjét Károly király kezeibe fogja letenni ofelségének budavári tartózkodása alkalmával. Mangra Vazul I. Ferenc József temetésére a főrendek külön vonatával utazik Bécsbe.

* **Zboray Gyula városatyai jelöltsége.** A nagyváradi városi választókerületben úrúrnak maradt városatyai mandátumra a függetlenségi párt vasárnap délelőtt tartott értekezletén Zboray Gyulát városunk kiváló iparospolgárát jelölte. Zboray Gyula a múlt városatyai választáson 2 szavazattal maradt kisebbségben, ezért a függetlenségi párt illőnek tartja Zboray jelölését. Zboray már eddig is sokat és érdemesen működött közéletünk terén, megválasztása előnyére válna törvényhatósági életünknek.

* **A Katolikus Népszövetség** december 3-án, vasárnap délután a Katolikus Kör Szent-László termében a nagyváradi Katolikus Növendék Egyesület anyja és csemetévédelmi intézete javára ünnepélyt rendez a következő műsorral:

Liszt: Trois paraphrases. Zongorán előadja: Fischer Margit, az Orsz. Zeneakadémia növendéke.

2. Idealizmus és mammonimádás. Ünnepi beszéd, tartja Halász Gyula plébános.

3. Spiller A: „Repülj fecském.” Magyar ábránd Hegedűn előadja Schmelzer Béla III. é. tan. jel. Zongorán kíséri: Resch Mihály székesegyházi karnagy.

4. a) Juhász Jenő: Szent László! Tartsd fölénk a pajzsot!

b) dr. Krüger Aladár: Bem apó diákja. Költemények, szavalja Bihari Ákos.

5. Mozart: Versenymű D moll, Reinecke cadentiával. Zongorán előadja Fischer Margit, mások zongorán kíséri: Fischer Erviné Szalay Stefánia, okleveles zene tanára.

Az ünnepély pontosan délután 5 órakor kezdődik.

A műsor egyes számai alatt az ajtók zárva tartatnak.

Belépti díj nincs, de szives adományok köszönettel fogadtatnak.

Belépti jegyül a meghívó vagy a népszövetségi tagsági igazolvány szolgál.

Fenntartott helyek a Kath. Kör háznagyánál naponta este 6 órától és 26-án d. e. 9—12 ig előre megválthatók. Felfizetések hirtelileg nyugtáztatnak. A fenn nem tartott helyekre jegyeket ki nem adnak, azok az ünnepély délutánján az érkezés sorrendjében foglaltatnak el.

* **Pintér Ferenc százados.** Megírtuk a napokban, hogy az új király egyik legjobb embere Pintér Ferenc, akkoriban főhadnagy volt, aki Miksával, a király öccsével intim barátságot tartott. Az Est tegnap megintervjuolta Wallis György gróft, a király hajdani nevelőjét, aki többek között ezeket mondotta:

— Barátságban állott prágai tartózkodása alatt Pintér Ferenc magyar főhadnaggyal, a ki most kapitány. Ma hívtam fel figyelmét Pintér főhadnaggyra, még pedig azért, hogy magyarul is térsaloghasson.

Ez a Pintér kapitány, mint megírtuk, Nagyváradról a 37. gy. e. ből került a király mellé. Dicsősége ez az ezrednek s a magyar katonai erényeknek egyaránt.

* **Bulyovszky Gusztáv kiténtése.** A hivatalos lap közli: A király Bulyovszky Gusztáv főügyész-helyettesi címmel és jelleggel felruházott miskolci ügyésznek a főügyészi címet adományozta. Bulyovszky Gusztáv testvére néhai dr. Bulyovszky Józsefnek, Nagyvárad város volt polgármesterének.

* **8000 korona jótékony célra.** Az Emilia gőzszállom részvénytársaság a napokban tartotta Budapesten közgyűlését. A malom részvénytársaság igazgatója: Weinberger Lajos, a közgyűlés megbízásából tegnap 8000 korona összeget küldött jótékony célra dr. Cziffra Kálmán főispán kezéhez. A kísérő levél szerint a részvénytársaság közgyűlése elhatározta, hogy az elért szép nyereségből 8000 koronát juttat hadi jótékony célra. A 8000 koronát a következő hazafias és jótékony célokra küldte a részvénytársaság: a városi árvaház hadiárvának 3000 K, — az izr. fuárvaház hadiárvának neveltetésére 1000 K, — az izr. leányárvaház hadiárvának neveltetésére 1000 K, — a városi hadseregélyző bizottságnak 2000 K, — A Vörös Kereszt egyesület nagyváradi fiókjának 500 K, — a Jobbkéz részére 500 korona.

* **Fényes Alice temetése.** Fényes Alice állami tanítónő urleány, akinek a menyében előkelő rokonsága van, Budapesten hirtelen elhunyt. Temetése ma délelőtt 11 órakor lesz a vasuti indóháztól.

* **Elfogták a Sternberg üzletbetörőit.** Az Est egyik utóbbi száma hírt adott arról, hogy a budapesti detektívek elfogták egy betörő bandát, melynek főcinkosai Pollák és Cseh hírhedt betörők voltak. A tudósítás szerint 6k voltak a tettesek s nagyváradi 40 000 koronás ékszerlopásnak. Nagyváradon ilyen lopás, illetve betörés nem történt, azonban a rendőrség valószínűnek tartotta, hogy a Sternberg-féle 4—5000 koronás lopásról van szó. A főkapitány táviratot menesztett az államrendőrséghez a valóság megállapítása végett. Tegnap este jött meg a válasz, amely teljesen tisztázta a kérdést. A távirat szerint Cseh János és Pollák Nándor Nagyváradon Sternberg Izsák kárára követtek el lopást. Lakásukon találtak két fényképező gépet, egy látosövet, egy dísz szelencét és egy asztalkendő tartót, amelyek ebből a betörésből származnak. A többi tárgyakat bevallásuk szerint a budapesti szalagházakban értékesítették. Tudomásunk szerint a két betörőt Nagyváradra fogják hozni, s itt fogják kihallgatni a lopásra nézve.

* **Bebocsátás a sirboltba.** A királyi temetés ceremóniájának egyik legemelkedettebb része akkor következik el, mikor a halott királyt a kapucinusok sirboltjába viszik. A sirbolt kapujának, — így írják Bősöből, — zárva kell lanni és a főszertartásmester háromszor kopog a kapun.

— Ki van itt? — kérdi erre belülről a gvardián, a nélkül, hogy a kaput kinyitná.

— Ő felsége a legkegyelmesebb császár és király, Ferenc József, — válaszol a főceremóniamester.

— Ignosco, — nem ismerem! — halatszik a gvardián válasza.

— Ausztria császára és Magyarország apostoli királya, — mondja újból a főszertartásmester.

— Ignosco, — nem ismerem!

A főszertartásmester akkor újból kopog,

— Ki az, a ki bebocsátást kér? — kérdi a gvardián.

A főszertartásmester így válaszol:

— Egy bűnös ember, a mi testvérünk, Ferenc József.

Erre kinyitják a kaput.

* **Dr. Váradi Odón alapítványa.** Értékes könyvgyűjteménnyel gyarapodott Nagyvárad város nyilvános népkönyvtára. Az olasz harcokról szabadságon itthon levő dr. Váradi Odón főhadnagy 1271 korona értékű becses könyvtárt adományozott a Népkönyvtárnak és ezzel belépett a népkönyvtár alapítói közzé.

* **Székesfehérváron 11 órakor van a záróra.** Székesfehérvárról jelentik, hogy a város rendőrkapitánya elrendelte a 11 órai zárórát, amely időn túl kávéházak, vendéglők, kocsimák stb. nem tartathatnak nyitva. A rendelet indoka a fátóanyagjal való takarékosság.

* **Az új király ezredei.** A hivatalos lap vasárnapi számában a következő parancsot közli:

Az 1. sz. gyalogezred, az 1., 2., 3. és 4. sz. tiroli ezászárvadász ezredek, a 11. sz. dragonyosezred, az 1. sz. huszárezred, a 4. sz. dicsőezred, a 9. sz. tábori tarackezred, a tiroli és vorarlbergi 14. sz. hegyi tüzérezred és az 1. sz. vartüzérezred örök időkhig az „I. Ferenc József császár és király“ nevét viseljék.

Ezen ezredeknél átveszem a második tulajdonos méltóságát.

A 19. sz. gyalogezred a „Károly császár és király“ Nevemet viselje.

Kelt Bécsben, 1916. nov. hó 23. án.

Károly s. k.

A 19. sz. gyalogezred magyar ezred, Győrben állomásozik s legénységét Győrből és vidékéről egészítik ki.

* **A Hadségélyző Hivatal gyászjelvényei.** A m. kir. honvédelmi miniszterium Hadségélyző Hivatala kemény papírból készült, művészi gyászpajzsot becsát forgalomba a nemzet érzelmeinek a temetés napján és a nemzeti gyász idején való egyetemes kifejezésre, a jelvény a legmagasabb hatóságok intencióinak megfelelően, a szövethiány figyelmebe vételével készült és a belügyminiszter 7270—1914. és 7666—1914. sz. rendeleteinek védelme alatt áll. Egy darab ára 20 fillér, megrendelhető a Hadségélyző Hivatalnál (V., Akadémia utca 17. sz.) Ugyancsak a Hadségélyző Hivatal néhány nappal mulva gyász érmét fog kibocsátani az elhunyt uralkodó arcafényével. Mindkét jelvény az elesett hősök özvegyei és árvái alapját szolgálja.

* **Fogyasztási szövetkezet Bihar-püspökiben.** A szomszédos Bihar-püspöki községben vasárnap alakult meg a Fogyasztási és értékesítési szövetkezet, mint a Hangya fiókja. A megalakulást 435 taggal s 15000 korona részjegy befizetésével mondták ki. Elnök lett Likay László főjegyző; igazgatósági tagok: Kovács József eszperplébános, Balajty János ev. ref. lelkész, Nagy Károly adóügyi jegyző, Gyöngy Lajos főbíró, Szűcs Lajos törvénybíró, Riez Imre ktsbirtokeos; felügyelő-bizottság elnöke Piacsek Sándor káptalani intéző és 20 tag. Könyvvezető Székely Lajos r. kath. kántor-tanító, pénztárnok Ladányi Lajos. A Hangyát Harangi Endre nagyváradai képviselő képviseli.

* **Az ipartestület rendkívüli előljárási ülése.** Bölcse és népei javára uralkodó néhai királyunk I. Ferenc József halála alkalmából a nagyváradai Ipar-testület is rendkívüli előljárási ülésben kívánja mély részvételt és gyászát kifejezni. — Eppen ezért ma, azaz kedden délután 5 órakor rendkívüli előljárási ülésben való megjelenésre az előljáró urakat, tisztelattal meghívom. Czeglédy Jeremiás ipar-testületi elnök.

* **Szappan előállítás és forgalombahozatala.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur 80882—1916. sz. leirata folytán közöljük az érdekeltekkel a 3689—1916. M. E. rendelete alapján, hogy szappant előállító vállalatok, az 1916. évi november 26. napjától kezdve az Olaj és Zsíradóügyi Bizottság (Budapest, V. Maria Valéria utca) külön engedélye nélkül csak a 2. § ban megszabott minőségeket megfizelő szappant és mosóport állíthatnak elő és azt csak a jelen rendeletnek megfelelően hozhatják forgalomba. Másféle minőségű szappant és mosóport ezentúl a bizottság külön engedélye nélkül nem szabad sem előállítani, sem a 12. § ban említett készleteket kivéve — forgalomba hozni. Bárki más csak a saját házi szükségletére állíthat elő szappant. Ha az így előállított készlet mennyisége 200 kg. ot meghalad, a készletet haladéktalanul be kell jelenteni a bizottságnál. E rendelet teljes egészében a kamaránál a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Nagyvárad, 1916. november hó 25. A nagyváradai Kereskedelmi és Iparkamara. Dr. Moskovits József s. k. elnök. Dr. Sarkadi Lajos titnár.

* **Gyönyörű rózeás arc** a nő legszébb díszje. Az első ránc a szép asszony első igazi bánata. Adjunk tehát neki módot hogy eltüntethesse. Elég ha a megbecsülhetetlen Y-PO krémét és szappant használja melytől a bőr visszanyeri ruganyosságát eltünteti a ráncokat, szeplőket, mitesereket, májfoltokat, pattanásokat és bőr vörösséget. Ára 3.— K. Kapható: Farkas István „Apolló“ drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B. Rimanóczy-palota.

Őszi és téli ruhák, férfi öltönyök, felöltők, festése és tisztítása. Függyőny, kézimunka, ke-lengye neműek tisztítása. Fekete festés elsőrendű kivitelben.

HALTENBERGER VILMOS

kelmefestő, vegytisztító és gőzmosógárában Nagyvárad.

Gyár telefon sz. 34. Felvételi üzlet 14—59.

* **Poloskairtó NOXIM** biator. Ára 1 korona 80 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B.

* **Müncheni államilag képesíteti nyelvtanárnő,** aki hosszabb ideig Párisban volt, elsőrangú oktatást ad német és francia nyelvben. Weniger Rákóczi-ut 10. II. 21. ajtó.

* **Köhögés,** hurut, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatású szer a Farkas féle hurut szelétke. Ára 1 kor. Kapható Farkas István „Apolló“ drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B. Tejkonzerv is kapható.

* **Felhívjuk a közönség figyelmét** a „Hófehérke“ harisnya áruház mai számukban közölt hirdetésére.

* **Perfect magyar német levelező kisasszony** ki a gyors és gépirást tökéletesen bírja felvéteti Komlós Tesvérek üveg nagykereskedésében. Zöldfa u. 13.

* **Helybeli nagyobb pénzügyi megfelelő gyakorlattal bíró fiatal tisztviselőt keres.** Cím a kiadóhivatalban.

NYILTTÉR.

Karácsonyi vásár

Heti árjegyzék:

Ebédő készlet aranyozással 6 személyre	30 K
Teás készlet aranyozással 6 személyre	8 K
Kávés készlet aranyozással 6 személyre	8 K
Fekete kávé készlet aranyozással 6 személyre	8 K
Mosdó készlet fayenca	10 K
Gyümölcsös készlet majolika 6 személyre	6 K
Tésztás készlet majolika 6 személyre	4 K
Befőttös készlet Kristály üvegből 6 személyre	4 K
Torta készlet Kristály üvegből 6 személyre	4 K
Befőttös készlet nickel fogóval 6 személyre	6 K
Vizes készlet kristály üvegből 6 személyre	4 K
Boros készlet kristály üvegből 6 személyre	3 K
Likőrös készlet kristály üvegből 6 személyre	3 K
China ezüst cukor tartó	4 K
China ezüst cukor kosár	4 K
China ezüst vaj tartó	4 K

Répkerekezés, ablak üvegezés

gyorsan, előnyös árban készül.

Eladás nagyban és kicsinyben.

KOMLÓS TESTVÉREK

Üveg, porcellán, nagykereskedés

Zöldfa-u. 13. Telefonszám 372.

Főszerkesztő:

Dr. KRÜGER ALADÁR

Felelős szerkesztő:

Dr. PAPP KÁROLY

Harisnya, tricó, keztyű.

Svetterek, kabátok, lélekmelegítők, gyermek kötött ruházatott, valamint az összes kötöttáru cikkek, legelőnyösebb árakban beszerezhetők, az általánosan elismert szolid és jó áruk-ból hirnevés

Hungária Harisnyááruház
a Sas Passage főbejáratánál.

Kéretik cégünket összenemlévesztani

IZSÁK LIDIA
elsőrendű tűzőszalon

Nagyvárad,

Park-szálloda

Nagy Sándor-u. 1.

szobákban.

Fűzőket a legelső divat szerint 2 óra alatt elkészítünk, kéz fűzőkben egyenes tartók, melltartók és baskótökben nagy választék. Fűzőket választás végett vidékre is küldünk, tisztításokat és javításokat pontosan elkészítünk. Szígligeti színház művészeti nézők egyedüli szállítója.

:: Telefon : 11-53. ::

Vas és rézágak

afrikai és lószőrmatracok, amerikai és sudrony-ágybetétek: összehajtott ágyak eredeti gyári árakon kaphatók

Tátray Sándor

r-t.-nál Körös-utca 11.

Telefon szám: 558

Kiadó lakás!

Jókai Mór-utca 17. sz. a. egy önálló ház, amelyben 3 szoba előszobával, fürdőszoba és mellékhelyiségekkel és egy nagy raktár van, azonnal kiadó, esetleg eladó. Értekezhetni: Moskovits Adolf és Fiai R. T.-nál.

Belépési felhívás**a Népszövetségi Hitelszövetkezet V-ik évtársulatába.**

A Népszövetségi Hitelszövetkezet 1917 január 1-én V-ik évtársulatát nyitja meg.

Az első évtársulat, — dacára a háboru okozta nehéz megélhetési viszonyoknak, — igen szép eredménnyel zárult.

Belépni szándékozók üzletrészeket jegyezhetnek már most is a hivatalos órák alatt a szövetkezet helyiségében (Szilágyi Dezső-u. 5. sz. a.) Egy üzletrész heti **20 fillér** befizetésre kötelez, s ki-ki annyi üzletrészt jegyez, amennyit akar. Felvételi díj üzletrészenként 10 fillér. 3 év múlva az évtársulat feloszlik; a tagok a befizetett összeget a reájuk eső nyereséggel megkapják

A tagok a befizetett összeg $\frac{4}{5}$ részéig a szövetkezettől olcsó kamatra kölcsönt is kaphatnak, mely 3 év alatt fizethető le. Azonfelül betáblázásra, értékpapírra, vagy váltóra, bármily összeg erejéig.

A tiszta haszon és nyereség teljes egészében a tagok között osztatik fel, s kiki heti betétje arányában részesedik.

A szövetkezet elfogad betéteket is, s azokat legmagasabb kamatlábbal kamatoztatja. Tőkekamatadót a szövetkezet fizeti.

Bizalommal kérjük a belépni szándékozókat, sziveskedjenek szövetkezetünk helyiségében részjegyeket jegyezni.

Teljes tisztelettel

Népszövetségi Hitelszövetkezet.

**Gazdasági és Iparbank
Részvénytársaság**

Nagyvárad, Szent László-tér 2. sz.

Alaptőke: 3,010.000 korona.

Tartalékalap: 600.000 kor.

Elfogad betéteket takarékpénztári könyvecskékre és folyószámlára. — Leszámitol váltókat. — Előleget nyújt értékpapírokra. Kölcsönöket ad telekkönyvezett ingatlanokra rövidebb és hosszabb időre. Valamint törlesztéses jelzálogkölcsönöket is engedélyez.

Bővebb felvilágosítást az intézet nyújt.

Mezőgazdáknak saját gazdasági szükségletükre szolgáló köles hántolását a Hadi Termény-Részvénytársaság feltételei szerint elvállaljuk.

Moskovits Adolf és Fiai

„Adria“ R. T. Nagyváradon.

Beraktározás.

Beraktározási helyiségünkben úgy kisebb, mint nagyobb terjedelmű tárgyak szobabútorok fülkéiben beraktározásra elfogadtatnak. Termények beraktározására való száraz pincék, továbbá boros-pincék, istállók és kocsiszínek állanak rendelkezésre. A beraktározott tárgyakat tűz és betörés ellen biztosítjuk.

Beraktározási ár hetenként és négyzetméterenként 1 korona.

Fekete Sas és Zöldfa Rész.-Társ. beraktározási osztálya.

Iroda: Sas-passage, 24. sz. lépcső. Telefon 1400.